

**UCHWAŁA NR XXXI/243/2022
RADY GMINY SADLINKI**

z dnia 30 marca 2022 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Sadlinki na lata 2022 - 2025.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.), art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 1-4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.), Rada Gminy Sadlinki uchwała co następuje:

§ 1.

Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Sadlinki na lata 2022 -2025, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sadlinki.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Sadlinki

Jarosław Gutmański

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE SADLINKI NA LATA 2022 - 2025

Rozdział 1. Wprowadzenie

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, prowadzenie działań związanych z profilaktyką, rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii, należy do zadań własnych gmin. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii W Gminie Sadlinki na lata 2022 – 2025 zwany w dalszej części „Programem” w znacznej mierze jest kontynuacją przedsięwzięć realizowanych w latach poprzednich. Rozwiązywanie problemów uzależnień należy do obszaru zdrowia publicznego. Wynika to przede wszystkim z powiązania gminnego programu z celami Narodowego Programu Zdrowia, który z kolei został przyjęty w drodze upoważnienia zawartego w ustawie o zdrowiu publicznym i obejmuje m.in. takie zadania, jak:

1. edukacja zdrowotna dostosowana do potrzeb różnych grup społeczeństwa w szczególności dzieci, młodzieży i osób starszych;
2. promocja zdrowia;
3. profilaktyka chorób;
4. działania w celu rozpoznawania, eliminowania lub ograniczania zagrożeń i szkód dla zdrowia fizycznego i psychicznego w środowisku zamieszkania, nauki, pracy i rekreacji.

Działania te odzwierciedla niniejszy program, który w sposób kompleksowy podejmuje problemy z obszaru uzależnień od napojów alkoholowych, środków psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych oraz przemocy często związanej z uzależnieniem.

Rozdział 2. Diagnoza

Przeprowadzona w roku 2019 Diagnoza Problemów Społecznych na terenie Gminy Sadlinki wykazała, że problem alkoholowy w Gminie występuje w małym natężeniu – abstynencję zadeklarował prawie co trzeci dorosły mieszkaniec, prawie 1/3 mieszkańców spożywa go okazjonalnie i większość osób w dniu, w którym spożywa alkohol, wypija jego małe ilości. Na picie z częstotliwością wskazującą na nadużywanie alkoholu, bądź uzależnienie wskazało tylko 8%. Większość mieszkańców sięga po alkohol dla towarzystwa i dobrej zabawy, ale znaczna część respondentów pije by złagodzić stres, czy też zapomnieć o problemach. Zebrany materiał badawczy wykazał dosyć istotny problem wykonywania obowiązków służbowych pod wpływem alkoholu – przyznało się do takiego zachowania kiedykolwiek w życiu 12% spośród wszystkich badanych respondentów. Na mogący się zaostrzać problem alkoholowy w Gminie wskazał prawie co piąty pełnoletni mieszkaniec – stwierdzili oni, że spożycie alkoholu na przestrzeni lat wzrasta. Badania wykazały, że aż 23% respondentów nie zdaje sobie sprawy ze szkodliwości picia alkoholu przez kobiety w ciąży na rozwój dziecka. Ponadto część mieszkańców spośród tych deklarujących spożywanie alkoholu, przekracza standardową porcję alkoholu [porcja standardowa alkoholu (tzn. 10g czystego, 100% alkoholu) zawarta jest w ok. 250 ml piwa o mocy 5%, w ok. 100 ml wina o mocy 12% oraz w ok. 30 ml wódki o mocy 40%, a picie o niskim poziomie ryzyka zakłada wypijanie 1-2 porcji w ciągu dnia]. Problem spożywania alkoholu wśród młodych mieszkańców Gminy jest widoczny, jednak nie przybiera znaczących rozmiarów. Świadczy o tym między innymi fakt, że po alkohol sięgnął stosunkowo mały odsetek uczniów. Z deklaracji znacznej części respondentów wynika ponadto, iż alkohol pili ponieważ dali im go do spróbowania rodzice. Na pytanie o okoliczności spożywania alkoholu po raz pierwszy, aż 44% badanych wskazało na uroczystość rodzinną i dostanie go do spróbowania. 25% uczniów, spośród tych którzy spożywali alkohol stwierdziło, iż doświadczyło z tego powodu negatywnych konsekwencji. Zebrany materiał badawczy wykazał również, że większość rodziców wie o sięgnięciu przez ich dzieci po

alkohol – znaczna część rodziców w związku z tym w ogóle nie zareagowała, zapewne dlatego, że samemu dawali spróbować alkohol swoim dzieciom. Pozytywny jest fakt, że stosunkowo mały odsetek uczniów uznał możliwość zdobycia alkoholu na terenie Gminy za łatwą. Zebrany materiał badawczy wykazał, iż problem zażywania substancji psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców gminy Sadlinki występuje w umiarkowanym natężeniu - 7% mieszkańców zażywało takie substancje i 4% spośród nich nie próbowało jednorazowo, ale sięga po nie regularnie. Problem częstego zażywania substancji psychoaktywnych dotyczy 2% badanych. Najpopularniejszą wśród mieszkańców substancją okazała się marihuana (86% sięgało właśnie po nią). 1 osoba zażywała dopalacze, natomiast inne substancje nie zostały przez badanych wskazane. Mieszkańcy Gminy sięgali po substancje psychoaktywne głównie dla lepszej zabawy, towarzystwa oraz z ciekawości. Takie przyczyny jak chęć zapomnienia o problemach, czy też złagodzenia stresu nie były w tym przypadku zaznaczane. Badanie przeprowadzone wśród uczniów wykazało, że kontakt z narkotykami lub dopalaczami miało tylko 2 spośród nich, przy czym odpowiedzi 1 badanego nie są wiarygodne ze względu na to, że osoba ta najprawdopodobniej w każdym pytaniu zaznaczała wszystkie z możliwych do wyboru odpowiedzi. Pozyskany materiał badawczy pokazał również, iż niewielki odsetek badanych uznał narkotyki i dopalacze za łatwo dostępne w ich środowisku lokalnym. W związku z powyższym można uznać, że problem zażywania substancji psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży z gminy Sadlinki nie jest znaczący. Pozytywne jest to, że większość badanych uczniów zdaje sobie sprawę ze szkodliwości narkotyków i dopalaczy lecz 4-5% respondentów takiej świadomości nie ma. Badanie obejmowało również zjawisko przemocy. Zebrane dane pokazały, iż problem przemocy w gminie Sadlinki występuje w małym natężeniu – co dziesiąty jej mieszkaniec stwierdził, że doświadczył przemocy, w związku z czym możemy stwierdzić, że zdecydowana większość osób nie ma tego typu problemów. Prawie co czwarty mieszkaniec nie wie, czy stosowanie kar fizycznych jest dobrą metodą wychowawczą, czy też nie lub ma do niej pozytywny stosunek a 4% respondentów przyznało, że stosowało przemoc wobec dziecka/dzieci. Materiał badawczy zebrany wśród młodych mieszkańców Gminy wykazał, że problem przemocy, występuje na stosunkowo wysokim poziomie – co trzeci badany zadeklarował bowiem doświadczenie przemocy, przy czym większość z nich doznało jej ze strony swoich rówieśników. Problem przemocy domowej według wyników badania może dotyczyć około 2% spośród wszystkich badanych uczniów – doświadczyli oni przemocy ze strony mamy lub taty. Warto również pochylić się nad zjawiskiem cyberprzemocy bowiem badania wykazały, iż część uczniów nie ma wiedzy na temat wszystkich form cyberprzemocy – na przewiska w stronę innych osób wskazało na przykład tylko 41% respondentów.

Rozdział 3.

Cel główny programu

Ograniczenie na terenie gminy Sadlinki występowania negatywnych zjawisk będących konsekwencją nadużywania substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych, zapobieganie powstawaniu nowych niepożądanych zjawisk społecznych oraz wielopłaszczyznowe działanie w zakresie rozwiązywania problemów wynikających z uzależnienia.

Rozdział 4.

Cele szczegółowe

1. Zwiększenie pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej i posrehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, członków ich rodzin, w tym również ofiar przemocy w rodzinie.
2. Ograniczenie skali występowania ryzykownych zachowań u dzieci i młodzieży poprzez realizację działań profilaktycznych.
3. Promocja zdrowego, wolnego od używek stylu życia i postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami.

Rozdział 5.

Kierunki działania w zakresie profilaktyki i redukcji negatywnych skutków uzależnień

Mając na uwadze wagę problemu oraz zagrożenia związane z nadużywaniem alkoholu, piciem szkodliwym i używaniem innych substancji psychoaktywnych i uzależnieniem behawioralnym ustala się następujące kierunki działań zmierzających do poprawy sytuacji w tym zakresie:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych poprzez:
 - 1) prowadzenie punktu konsultacyjnego w zakresie pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym,

- 2) współdziałanie z placówką leczenia uzależnień prowadzącą terapię uzależnienia i współuzależnienia poprzez współdziałanie w finansowaniu świadczeń terapeutycznych dla mieszkańców Gminy Sadlinki,
 - 3) realizację programów terapeutycznych w zakresie uzależnień ze szczególnym uwzględnieniem programów dla dzieci i młodzieży,
 - 4) prowadzenie rozmów motywacyjnych, informacyjno-edukacyjnych oraz kierowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sadlinkach na terapię osób nadużywających alkoholu,
 - 5) kierowanie osób nadużywających alkoholu, po przeprowadzeniu przez GKRPA rozmów motywujących, na badania do biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz występowanie do sądu z wnioskiem o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
 - 6) doskonalenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, NSP (czyli tzw. „dopalaczy”), uzależnień behawioralnych oraz umiejętności i podejmowania interwencji profilaktycznej,
 - 7) dofinansowanie udziału w konferencjach, sympozjach i innych formach spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji osób pracujących na rzecz uzależnionych i ich rodzin,
 - 8) finansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie dla osób realizujących zadania Programu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występuje problem uzależnienia, pomocy psychospołecznej i psychologicznej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:
- 1) udzielenie pomocy psychospołecznej i psychologicznej osobom uzależnionym i ich rodzinom,
 - 2) dofinansowywanie zajęć i programów pozalekcyjnych, głównie dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym i zagrożonych alkoholizmem,
 - 3) współdziałanie instytucji takich jak: policja, ośrodki pomocy społecznej, służba zdrowia, placówki oświatowe, osoby prowadzące zajęcia socjoterapeutyczne i opiekuńczo - wychowawcze itp. w szczególności w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie,
 - 4) wspieranie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.
3. Prowadzenie działalności profilaktycznej, informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz wynikających z uzależnień behawioralnych (profilaktyka uniwersalna, selektywna i wskazująca), w szczególności dla dzieci i młodzieży poprzez:
- 1) finansowanie programów, warsztatów i spektakli profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,
 - 2) wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowywanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych,
 - 3) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia,
 - 4) promowanie zdrowego stylu życia między innymi poprzez dofinansowywanie lokalnych imprez rozrywkowych, edukacyjnych i informacyjnych sportowo – rekreacyjnych, konkursów profilaktycznych, przy współpracy z instytucjami i organizacjami promującymi zdrowy styl życia bez używek,
 - 5) promocję i wspieranie imprez bezalkoholowych, w tym sportowych, kulturalnych, turystyczno - krajoznawczych,
 - 6) finansowanie i dofinansowanie wypoczynku zorganizowanego dzieci i młodzieży (obozy, biwaki, wycieczki itp.), w szczególności z realizacją programów profilaktycznych,
 - 7) wspieranie działalności szkół, organizacji i instytucji promujących różne formy spędzenia czasu wolnego przez dzieci i młodzież poprzez prowadzenie zajęć rekreacyjno - sportowych (piłka nożna, gry i zabawy ruchowe, gry i zabawy terenowe, wycieczki krajoznawcze, turnieje i zawody sportowe),

- 8) zakup oraz dystrybucja materiałów informacyjnych o problemie alkoholizmu, narkotyków, NSP, uzależnień behawioralnych, przemocy i tematyce pokrewnej,
 - 9) upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych.
 - 10) podejmowanie interwencji kryzysowych oraz udzielanie rodzinom (dzieciom i młodzieży oraz ich rodzicom) z rodzin z problemami uzależnień, zagrożonych uzależnieniami, z problemem przemocy w rodzinie oraz borykających się z innymi problemami społecznymi pomocy psychologicznej wzmacniającej czynniki chroniące, zapobiegającej wykluczeniu społecznemu i zapewniającej integrację społeczną.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń oraz osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie poprzez:
- 1) wspieranie podmiotów zajmujących się statutowo rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnień behawioralnych i przemocy w rodzinie,
 - 2) współpracę z innymi organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych, uzależnień behawioralnych i przemocy w rodzinie.
5. Podejmowanie działań w zakresie zastosowania obowiązku leczenia odwykowego w tym:
- 1) kierowanie osób na badanie przez biegłych (psycholog i psychiatra) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego,
 - 2) przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym, z udziałem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sadlinkach w zakresie sporządzania wywiadów środowiskowych,
 - 3) składanie wniosków do sądu o wydanie postanowienia w zakresie zastosowania obowiązku leczenia odwykowego.
6. Realizacja innych ustawowych obowiązków m.in.:
- 1) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 15 i 131 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz uchwał Rady Gminy wydanych na podstawie tej ustawy;
 - 2) kontrola punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
 - 3) występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
 - 4) opiniowanie (w formie postanowienia) wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem lokalizacji zgodnie z zasadami usytuowania określonymi w stosownej uchwale.
7. Podejmowanie innych działań wynikających z bieżących potrzeb i problemów.

Rozdział 6.

Osiągnięcie celów

1. Weryfikacja osiągnięcia celów zostanie przeprowadzona w szczególności na podstawie:
 - 1) liczby dofinansowanych zajęć pozaszkolnych/pozalekcyjnych,
 - 2) liczby sfinansowanych spektakli profilaktycznych,
 - 3) liczby szkół, w których przeprowadzono działania profilaktyczne,
 - 4) liczby sfinansowanych imprez i akcji promujących zdrowy styl życia, wolny od używek,
 - 5) liczby uczniów biorących udział w zajęciach socjoterapeutycznych i opiekuńczo – wychowawczych,
 - 6) liczby imprez o działaniach integracyjnych objętych wsparciem,
 - 7) liczby osób objętych wypoczynkiem,
 - 8) liczby przeprowadzonych rozmów profilaktyczno – motywujących w Punkcie Konsultacyjnym,
 - 9) liczby osób, które podjęły leczenie dobrowolnie,

- 10) liczby osób skierowanych na badanie do lekarzy biegłych sądowych w celu sporządzenia opinii w przedmiocie uzależnienia,
- 11) liczby osób uzależnionych zobowiązanych przez sąd do podjęcia leczenia,
- 12) liczby pacjentów zgłaszających się na leczenie do placówek lecznictwa odwykowego,
- 13) liczby wydanych opinii (postanowień),
- 14) liczby wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego skierowanych na drogę sądową.

Rozdział 7. Realizatorzy Programu

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sadlinkach;
2. Zespół Interdyscyplinarny w Sadlinkach
3. osoby prowadzące zajęcia socjoterapeutyczne i opiekuńczo – wychowawcza;
4. placówki oświatowe;
5. policja;
6. służba zdrowia;
7. inne podmioty, którym będą zlecane bądź powierzane zadania Programu.

Rozdział 8. Zasady wynagradzania członków GKRPA w Sadlinkach

1. Za pracę w komisji jej członkowie otrzymują wynagrodzenie j.n.:
 - 1) przewodniczący -200,00 zł brutto za posiedzenie,
 - 2) sekretarz komisji – 335,00 zł brutto miesięcznie,
 - 3) osoba zajmująca się sprawami dotyczącymi osób uzależnionych i współuzależnionych (dyżury w Punkcie Konsultacyjnym w Sadlinkach) – 275,00 zł brutto miesięcznie,
 - 4) pozostali członkowie komisji – 162,50 zł brutto za posiedzenie.
2. Wynagrodzenie sekretarza komisji oraz osoby zajmującej się sprawami dotyczącymi osób uzależnionych i współuzależnionych płatne jest do 10 dnia miesiąca za miesiąc poprzedni natomiast pozostałych członków komisji w ciągu 14 dni po odbytych posiedzeniu.
3. Wypłata wynagrodzeń dokonywana będzie na wskazane przez członków komisji konta bankowe.

Rozdział 9. Postanowienia końcowe

1. Monitorowanie problemów alkoholowych w gminie oraz ewaluacja prowadzonych działań profilaktycznych i naprawczych obejmuje:
 - 1) stały monitoring Programu prowadzony w szczególności przez przewodniczącego i sekretarza komisji,
 - 2) sprawozdanie z wykonania Programu.

Rozdział 10. Finansowanie programu

Realizacja zadań w ramach Programu finansowana będzie ze środków własnych Gminy Sadlinki pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Uzasadnienie do uchwały Nr XXXI/243/2022

Rady Gminy Sadlinki

z dnia 30 marca 2022 r.

W oparciu o art. 21 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 2469), gmina zobowiązana została do podjęcia do 31 marca 2022 r. wspólnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomani. Z dniem podjęcia niniejszej uchwały dotychczasowa uchwała tj. Uchwała NR XXVIII/223/2021 Rady Gminy Sadlinki z dnia 22 grudnia 2021 r. w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Sadlinki na rok 2022 traci moc.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Sadlinki na lata 2022 – 2025 opracowany został zgodnie z zadaniami wyznaczonymi w art. 4¹ ust.1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz potrzebami występującymi na terenie Gminy Sadlinki. Jego cele i założenia wpisują się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sadlinki 2016 – 2025 oraz w cel operacyjny „Profilaktyka uzależnień” Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025.

W świetle powyższego podjęcie uchwały jest zasadne i konieczne.